

Plenum

Torsdag 25.3.2021 kl. 16.03—18.49

2.3. Muntlig fråga om coronabegränsningarna (Peter Östman kd)

Muntligt spörsmål MFT 61/2021 rd

Muntlig frågestund

Förste vice talman Tarja Filatov: Ledamot Östman.

Debatt

16.21 Peter Östman kd: Arvoisa puhemies! Pandemia on jatkunut yli vuoden, ja rajat vuotavat edelleen, niin kuin vuotavat myöskin maahantulijoiden nenät ilman maskipakkoa, vaikka kuinka hallitus pyrkii parantamaan tilastoja.

Nyt ravintoloiden sulkua on takana kohta kolme viikkoa, ja jatkoa on tulossa. Viikot ovat piinaavia näille yrityksille. Sulkutoimenpiteiden kohdistaminen maakuntapohjalta aiheuttaa tilanteita, joissa rajoitukset koetaan epäsuhtaisina ja liian ankarina paikalliseen tautitilanteeseen nähden. Maakuntien sisälle mahtuu taudin leviämisen riskin kannalta varsin erilaisissa tilanteissa olevia kuntia. Vastaavasti leviämisen riski maakuntien sisällä vaihtelee. Kysynkin asianomaiselta ministeriltä, miksi hallitus ei ravintoloiden sulun jatkamista koskevassa esityksessä ottanut huomioon enemmän paikallista tilannetta, vaan sulkutoimenpiteet ollaan edelleen kohdistamassa maakunnittain?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Haatainen.

16.22 Työministeri Tuula Haatainen (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Ravintolalaki, siis tämä mara-laki, sulkulaki, on juuri eduskunnan käsittelyssä, ja käsittääkseni talousvaliokunnasta mietintö nyt tulossa, tai joko on tullut ihan näillä minuuteilla suurin piirtein, ja siellä esityspohjana oli nyt se edellisen kolmen viikon ravintolasulku, eli emme lähteneet sitä tässä aikataulussa muuttamaan. Näitä eri aluejakoja, pohjia kyllä käytiin läpi sen edellisen perustuslakivaliokunnan lausunnon pohjalta, ja nyt maakuntajako otettiin pohjaksi. Toinen olisi voinut olla sairaanhoitopiirit, mutta se olisi lähestulkoon sama kuin maakuntajako. Sitten olisi voitu ottaa aluekuntamalli, mutta sellaista ei ole olemassa lain-säädännöllisesti. Sitten tietysti kunta olisi voinut olla teoriassa, mutta THL:stä ja terveydenhuoltoviranomaisilta on selkeä kanta siihen, että kuntajako olisi liian pieni, koska ihmiset siirtyvät kunnista toiseen, ja näin ollen on parempi, että ne ovat suurempia alueita, kokonaisuuksia.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Lindén.

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

16.23 **Aki Lindén sd** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Perussuomalaiset käskivät ottaa mallia Hollannista: Hollannissa on kuolleita 16 700. Suhteutettuna Suomen väkilukuun se olisi Suomessa noin 6 000, mikä on lähes kymmenkertainen määrä meidän maahamme verrattuna.

Kysymykseni ministereille on: Eikö tällaisessa tilanteessa, jossa me olemme, mahdollisesti siinä tilanteessa, jossa Irlanti oli joulukuussa ja Tanska oli marraskuussa, pidä ottaa käyttöön kaikki keinot? Nämä maat, jotka mainitsin, ja monet muut ovat tulleet erittäin korkeista ilmaantuvuuslukuista nopeasti alas kaikilla keinoilla, joihin ovat kuuluneet myös nämä liikkumisrajoitukset.

Meillä on täällä myöhemmin tänään hallituksen esitys 31, joka käsittelee tartuntatautilain 58 g §:ää. Jo nyt siinä on kunnan terveysviranomaisilla mahdollisuus sulkea kauppakeskusten yleiset tilat oleskelulta ja niin sanotulta hengailulta — siis kunnan terveysviranomaisilla niin Turussa, Helsingissä, Espoossa kuin muissakin kokoomusjohtoisissa kaupungeissa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministerin sijainen Saarikko.

16.24 **Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On ilman muuta vaihtoehto olla antamatta tällaista esitystä ja toivoo, että asiat menevät parempaan suuntaan. Toinen vaihtoehto on — niin kuin viruksen äärellä kannattaa toimia — toimia mieluummin pikkuisen etukäteen ja ennalta ehkäisten kuin toimia sitten, kun ei enää voi.

Aivan kuten edustaja Lindén totesi, erittäin monessa Euroopan maassa on käytössä tämänkaltaisen, vastaava rajoitustoimi kaikilla kattauksilla, ja mikä parasta, erittäin monessa maassa ne ovat myös olleet tehokkaita, tautimäärät on saatu muutamassa viikossa laskuun. Siksi en voi olla liikaa korostamatta: Tämä esitys ruoditaan eduskunnassa huolella yksityiskohtia myöten. Tämä esitys rajautuu suurimpiin kaupunkeihin, siis pääkaupunkiseutuun ja Turkuun, ja tämä esitys toteutetaan ajallisesti tarkkarajaisesti. Tämän kaiken tarkoituksena on varmistaa, että suomalainen terveydenhuolto ei ylikuormitu. Meillä on tällä hetkellä, juuri nyt, noin 300 ihmistä sairaalahoidossa koronan vuoksi, ja se painottuu vakavalla ja vaarallisella tavalla pääkaupunkiseudulle. [Puhemies: Minuutti!] Meillä ei ole maan hallituksena riittävää varmuutta, että kapasiteetti riittää, jos emme tee lisätoimia.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Halla-aho.

16.26 **Jussi Halla-aho ps** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Liikkumisrajoitukset nyt esitetyssä muodossa panisivat tukalaan tilanteeseen etenkin pk-yritykset, joissa asioiminen muuttuisi käytännössä kielletyksi. Kuitenkin, kuten edustaja Tavio totesi, kauppojen merkitys tartuntojen lähteenä on tutkimusten mukaan hyvin vähäinen. Ongelma on julkisissa ja yksityisissä tiloissa tapahtuvat kokoontumiset.

Rajoitukset hallituksen esittämässä laajuudessa eivät rajaudu todelliseen ongelmaan eivätkä todennäköisesti edes vaikuta siihen. Liikkumisrajoitukset ovat pitkän poikkeuslistan vuoksi niin vaikeasti kontrolloitavissa, että sisällä pysyisivät todennäköisesti ne, jotka pysyvät siellä jo nyt. Ne, jotka eivät välitä ohjeista, eivät kyllä muuta näillä toimilla käytössään.

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

Arvoisa hallitus, jos tavoitteena on estää suurten ihmismäärien kokoontumiset sisätiloissa, miksi ette esitä eduskunnalle toimia, joilla puututtaisiin juuri niihin? Onko tämä esitys teidän mielestänne tarkkarajainen ja oikeasuhtainen? Kysyn myös tästä ajallisesta tarkkarajaisuudesta: Olemme kuulleet, että rajoituksista voidaan luopua sitten, kun on tapahtunut selkeä käänne. Mitä tämä tarkoittaa?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Saarikko.

16.27 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Edustaja Halla-aho, te olette oikeassa siinä, että kyllä, varmasti tähän esitykseen liittyvät valvontatoimet ovat vaativia toteuttaa, kyllä, tämä on erittäin vaativa tehtävä tämän maan ja näiden kaupunkien poliiseille. Lähtökohdan kuitenkin minusta aina pitää olla luottamus ihmiseen.

Meillä on erittäin hyvää näyttöä siitä, että suomalaiset ovat toimineet tämän vaativan ja vakavan kriisin keskellä erittäin kuuliaisesti ja ymmärtäneet, mikä merkitys näillä rajoituksilla on. [Välihuutoja perussuomalaisten ryhmästä] Siinä on nähty rakoiluja ja säröilyjä, ja me kaikki varmasti tunnistamme, että tunnelma Suomessa on muuttunut vaikkapa vuoden takaisesta, kun ajanjakso on pitkittynyt.

Mutta, edustaja Halla-aho, te merkittävänä poliittisena vallankäyttäjänä joudutte minusta itse vastaamaan siihen kysymykseen, että jos se ei ole tämä keino, niin mikä on se tehokas ja helpommin valvottava keino, jolla me menemme ihmisten kotielämän piiriin rajoittamaan vaikkapa yksityisbileitä, jotka voivat olla yksi syy, vakava syy, koronaryppäiden leviämiseen. [Jukka Gustafsson: Hyvä kysymys, tuleeko vastausta? — Perussuomalaisten ryhmästä: Ei ainakaan ministeriltä!]

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Vartiainen.

16.28 Juhana Vartiainen kok (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Olen koettanut kiireideni keskellä seurata mediaa tässä ja lukenut näistä mahdollisista liikkumisrajoituksista. Tässä yhteydessä muutama hallituspuolue, muistaakseni ainakin vihreät ja RKP, on puhunut siitä, että samassa yhteydessä on sovittu uudenlaisesta rokotusjärjestyksestä, joka kieltämättä tuntuisi järkevältä, eli siitä, että rokotuksia keskitettäisiin aluksi sinne, missä epidemiavaara on suurin. Kysyn: Onko tällainen jonkinlainen koplaus todella tehty, ja mitä on päätetty, ja ovatko tässä perustelut muuttumassa? Järkevältäähän se kuulostaisi, että rokotetaan siellä, missä on eniten tarvetta. Ovatko tällaiset mediatiedot oikeassa? — Kiitos.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministerin sijainen, ministeri Saarikko.

16.29 Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Erittäin hyvä, että tämä asia voidaan myöskin käsitellä kyselytunnilla.

Tärkein viestini eduskunnalle hallituksen puolesta ja kaikille suomalaisille on: jokainen suomalainen aikuisväestöön kuuluva saa maksuttoman rokotteen.

Toiseksi tärkein viestini on, että hallitus tulee pitämään kiinni siitä järjestyksestä, jonka se on suomalaisille ilmoittanut, koko maassa. Ensiksi rokotettiin ne, jotka ovat koronan etulinjassa hoitohenkilöstössä. Nyt käynnissä on sinänsä hyvään tahtiin etenevä iäkkäim-

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

pien suomalaisten ja sairautensa puolesta riskiryhmään kuuluvien rokottaminen. Tämän jälkeen, kun olemme ajanjaksossa joidenkin viikkojen päästä tästä ja kun kevät on edennyt, on mahdollista, että asiantuntijoiden esityksen pohjalta tehtäisiin yksittäisiä kohdenuksia pahimmille tautialueille. Tällä hetkellä rokotaminen on edennyt niin, että pääkaupunkiseudun rokotusmäärät ovat prosentuaalisesti paljon pienempiä kuin jossain muuallapkin Suomea.

Mutta ei, hallitukselle ei ole tuotu esitystä siitä, miten tällainen kohdentaminen tehtäisiin, ja sitten kun sosiaali- ja terveysministeriö sellaisen tuo, siihen hallitus ottaa kantaa.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Purra.

16.31 Riikka Purra ps (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Ensiksi on todettava, että ihmettelen, että ministeriäitiöstä viikko toisensa jälkeen tuodaan esille sellaista ajatusta, että rajojen terveysturvallisuus olisi kiinni siitä, että eduskunta hyväksyi tämän rajapaketin hetken aikaa sitten. Näin ei ole. Kysymys siitä, että siellä ei edelleenkään homma toimi, ei ollut kiinni eduskunnan päätöksestä.

Uudenmaan sulun, joka oli vuosi sitten, todettiin vievän erittäin paljon poliisi- ja valvontaresursseja. Silti saimme kuulla yksittäistapauksista, joissa sulun yli pääsi mitä ihmeellisimmillä tekaistuilla todistuksilla. Tästä liikkumisrajoitusesityksestä on myös vaikea nähdä, kohdistuuko se oikeaan kohteeseen, ja kuten edellä tuotiin jo esille, estääkö se niitä ihmisiä, jotka tälläkin hetkellä koronahäröilevät, tekemästä sellaisia toimia, joilla olisi vaikutusta tähän epidemian leviämiseen.

Mutta nostan nyt esille poliisi- ja valvontaresurssit, ja haluaisin kysyä sisäministeriltä: miten te aiotte turvata sen, että jo nyt vajaaresurssilla toimiva poliisi kykenee hoitamaan tärkeimmän tehtävänsä eli hälytykset ja rikostutkinnan? Me tiedämme, että tällä hetkelläkin siinä on jo merkittäviä ongelmia. Poliisin tärkein tehtävähän ei ole sen valvominen, poistuuko ihminen omasta pihastaan laillisesti vai ei.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Ohisalo.

16.32 Sisäministeri Maria Ohisalo (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Aivan kuten edustaja Purra sanoo, poliisin tärkein tehtävä on turvata ihmisten henkeä tässä yhteiskunnassa ja omaisuutta ja ympäristöä. Me tulemme varmistamaan, että jokainen euro, jonka meidän viranomaiset käyttävät koronan torjuntatoimiin, tullaan näille viranomaisille korvaamaan. Tämä on hallituksen pitkän linjan yhteinen päätös. Poliisi tulee tarvitsemaan lisäresurssia, ja tulemme tätä hakemaan. Poliisi voi joutua vaikkapa suoraan Poliisiammattikorkeakoulusta valmistuvia ihmisiä käyttämään tässä. [Perussuomalaisten ryhmästä: Saisiko kysymykseen vastauksen?] Tämän lisäksi viestintä on suorituskyky. Poliisi tulee hyödyntämään viestintää, ja toivon, että jokainen tässä salissa oleva ja jokainen, joka työhuoneelta tätä lähetystä katsoo, tulee viestimään tästä niin aktiivisesti, että me yhteiskuntana voimme varmistaa, että jokainen tietää, mistä nyt on kyse. [Mika Niikko: No mistä?]

Kyllähän tässä yhteiskunnassa siitä, jos ihminen rikkoo lakeja, voi seurata rangaistuksia, mutta nyt me emme puhu siitä, kuinka näitä voi kiertää. Nyt me puhumme siitä, kuinka jokainen ihminen voi välttää muiden ihmisten tapaamista muutaman viikon. [Puhemies: Minuutti!] Me selviämme tästä, jos jokainen meistä voi noudattaa näitä ohjeita ja sääntöjä.

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Edustaja Hoskonen.

16.33 **Hannu Hoskonen kesk** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! On hyvä, että näihin koronatoimiin eri vaihtoehdot punnitaan tarkasti. Se on erittäin arvokasta. Ja kannattaa muistaa myös oppositiossa se, että se vaihtoehto, joka tuntuu omasta mielestä ja varsinkin julkisuuden iltapäivälehtien sivuilla parhaalta vaihtoehdolta, ei välttämättä ole se toimivin.

Mutta ajattelin kysyä pääministerin sijaiselta, kun on paljastunut, että muun muassa Italiassa — juuri kuulimme — noin 30 miljoonaa rokotetta oli löytynyt eräästä jääkaapista jossakin paikassa: kun olemme Suomessa sitoutuneet Euroopan unionin rokotehankintaohjelmaan — sen me kaikki tiedämme — niin onko hallitus koskaan tämän koronakriisin aikana pohtinut vaihtoehtoa, että Suomi valtiona lähtisi vapailta markkinoilta hakemaan äkkiä tähän tilanteeseen?

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Ministeri Kiuru.

16.34 **Perhe- ja peruspalveluministeri Krista Kiuru** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! On pohdittu. Mutta sitten täytyy myöskin ottaa realismi huomioon. Me olemme lastuja laineilla, ja olisimmeko me yksin hankkineet rokotteita [Perussuomalaisten ryhmästä: Ohhoh!] tilanteessa, jossa rokotteita ei oltu vielä keksittykään, viime kesän aikana, niin että olisi ollut mahdollista luottaa siihen, että Suomi olisi yksin pärjännyt?

Euroopassa tämä yhteishankintamekanismi tehtiin siksi, että koko EU-alueella turvataan kaikkien kansalaisten mahdollisuus saada [Hälinää — Puhemies koputtaa] turvallinen rokote, ja juuri sen vuoksi me olemme olleet tässä EU-kelkassa, että me olemme voineet tämän varmistaa. Ja olen iloinen siitä, että Suomi on toistaiseksi onnistunut toimeenpanemaan tässä vaikeassa tilanteessa rokotteita ja niiden jakoa niin, että me olemme Euroopan parhaimmistoa tällä hetkellä. Haasteita on sekä näiden tuotannon kapeikkojen että myöskin tämän jakelun suhteen. Kiinnitin huomiota tähän samaan, ja olen AstraZenecaa lähestynyt jo aikoinaan tästä samasta asiasta, että EU-alueen rokotetuotanto [Puhemies: Minuutti!] ja -erät on turvattava, niin kuin EU-alueella sovittiin, ja Suomi pitää siitä kiinni.

Ensimmäinen varapuhemies Tarja Filatov: Pääministerin sijainen Saarikko.

16.35 **Tiede- ja kulttuuriministeri Annika Saarikko** (vastauspuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Tilanne on vakava, asia on vakava, mutta se tekee mieli sanoa, että mukavaa olisi sellainen löytö täällä Suomessakin tehdä rokotteiden suhteen. Näin ei kuitenkaan ole. Mutta oleellista on todeta, että vaikka rokotteita saisi tulla aina vain nopeammin — ja kyllä, niihin on liittynyt takaiskuja, joita tiedämme liittyen vaikkapa AstraZenecaan ja sen käyttövalmiuteen eri-ikäisillä suomalaisilla — on haluttu varmistaa viimeisen päälle, koska meillä ei ole varaa Suomena eikä missään maassa rokote kriittisyyden lisäämiseen, koska se on meidän ainut pelastuksemme, että ihmiset haluavat tämän rokotteen ottaa. Mutta luodakseni joitakin mittasuhteita aivan oikein edustaja Hoskosen hyvään kysymykseen Suomessa on yhteensä rokotettavia tässä ohjelmassamme 4,5 miljoonaa, ja tähän mennessä, 24. päivä mennessä, vajaan 760 000 henkilöä Suomessa on saanut jo ensimmäisen rokotteen. Me olemme pitkällä, ja siksi tämä onkin niin vaativaa. Samaan aikaan rokoteoh-

Punkt i protokollet PR 30/2021 rd

jelma, kun on vaativat rajoitustoimet — näitä molempia tarvitaan, jotta kesä voidaan pelastaa.